

SA PÀTRIA MALLORQUINA

Ses institucions que an es segle XXI governen Mallorca i sa Comunitat Autònoma de ses Illes Balears com són Govern, Parlament, Consells Insulars i Ajuntaments, són conseqüència d'un llarg procés de 800 anys que comença dia 31 de desembre de 1229 amb sa conquesta aragonesa i sa posterior repoblació occitano-catalana. Aquests nous pobladors conviuen i se mesclen amb sa població sarraïna que roman a Mallorca després de sa conquesta cristiana forjant una nova societat que és dotada pes monarques amb noves institucions per sa convivència en es marc de sa carta fundacional des regne, sa *Carta de Franqueses* de 1230.

A pesar des conflictes interns d'aquesta nova societat cristiana, que per altra banda són ets habituals i corrents de ses societats europees de s'edat mitja, ses vivències i s'història, així com ses tradicions i es desitjos comuns, fan que es mallorquins encunyin es sentiment, es dret, es fet natural i social d'una pàtria mallorquina.

Dret, que en un període de 250 anys, des de sa conquesta d'en Jaume I el 1229 fins a la fi des regnat d'en Joan II el 1479 se troba expressat damunt es paper. Primer com es desig i s'intenció des nous pobladors de crear una nova pàtria (1232, *ad defendendum Maioricarum patriam*), i posteriorment, al cap de cent anys de sa conquesta, quan s'ha consolidat es fet diferencial mallorquí amb s'existència d'un regne, política i econòmicament independent, amb institucions, moneda i bandera propis i amb representació a s'estranger mitjançant consolsats també propis, i concretament, durant es regnat d'en Jaume III, aquest dret ja és encunyat pes juristes des regne (1327, *patriae, civitatis et regni Majoricarum*, 1334, *totius patriae Majorice*).

Emperò després de s'annexió a Aragó el 1343 es sentiment d'independència, es fet natural i humà diferenciador mallorquí és qüestionat p'en Pere I amb sa promulgació des *Privilegi de Sant Feliu de Guíxols* el 1365, quan afirma que «los mallorquins e poblats en aquella Illa sien cathalans naturals». Una incorporació desitjada pes catalans, però que de fet mai se produeix, ja que Mallorca manté ses seves institucions, ordenaments, autonomia i economia propis.

Aquest privilegi pesa com una llosa a s'ànima des mallorquins, i així el 1411 durant ses negociacions per s'elecció des nou monarca aragonès es sindic mallorquí Berenguer de Tagamanent defensa davant es parlament català s'identitat i s'autonomia des regne mallorquí en es si de sa Corona d'Aragó exclamant que «no menys pertany al regne de Mallorques qui es o esser deu rey de Mallorques», i col·loca a Mallorca en es mateix nivell que ets altres territoris històrics de sa Corona (València, Catalunya i Aragó) quan afirma que són «quatre parts intellectuals, unides e inseperablement, et fahents quatre torres forts et inexpugnables». Una vegada superat es canvi dinàstic de Casp el 1412, es mallorquins alliberen sa seva pàtria, sa *patriae majorice*, d'aquella llosa imposada el 1365, quan amb so *privilegi de Gaeta* de 1439 el Rei Alfons dicta que es regne de Mallorca «en res del món sia sotmés al Principat de Catalunya». I poc després és es nou rei Joan II qui recolza i reconeix sa existència de sa pàtria des mallorquins (1456, anar-se'n poblar en la illa de Sardenya e lezar la pròpia e natural pàtria; 1460, La ciutat de Mallorca sia comuna pàtria).

Que es sentiment de pàtria pel qual han lluitat es nostros avantpassats i que es mallorquins hem de saber conservar i estimar, ja se documenti en un relativament curt període de temps com és a cent anys de sa conquesta, significa que es ciutadans illencs s'han oblidat d'es seu origen català, occità, italià, i sobretot, sarraí, per reafirmar una única identitat mallorquina, un dret a ser coneguts com a mallorquins, considerant Mallorca sa seva pàtria, sa seva nació on pertanyen, un país construït damunt tres puntals: territori, sentiment i organització.

Es primer puntal, com és es fet objectiu de s'existència des perímetre de s'illa de Mallorca, roman per damunt de sa diversitat multiètnica catalana, occitana, italiana i sarraïna,

amb ses seves corresponents llengües. Mallorca és sa terra on se junten es cristians venguts de s'exterior, és s'assentament, és es primer signe diferenciador en que es basa sa pàtria mallorquina, i que avui en dia encara continua abrigant altres gents vengudes de fora.

Es segon component, de caire subjectiu, és es que emana des mateixos mallorquins, és es sentiment que ha anat arrelant entre ets illencs, és es dret que se manifesta inicialment com a desig el 1232, i que s'exterioritza formalment l'any 1312 quan es poble demana an es seu Rei Sanxo un senyal propi per ser coneguts com a mallorquins per tal de diferenciar-se de catalans i aragonesos, i que juristes i reis també recullen més tard. Sa xarxa que junta aquests dos puntals, i que dona forma a aquest dret i sentiment de mallorquinitat és s'organització. Són ses institucions, lleis i ordenaments amb sos que s'ha anat dotant es regne, representat pes Jurats i pes Gran i General Consell.

Després de 800 anys des desig de crear una pàtria és obligació des mallorquins des segle XXI preservar aquest dret irrenunciable, aquesta herència, aquesta identitat i personalitat pròpia i diferenciada, així com ses tradicions, colors i institucions. Recollint s'herència des nostros padrins i repadrins, es mallorquins, i es baleàrics en general, amb s'Estatut d'Autonomia de 1983 reafirmarem lo que som, ciutadans de Mallorca i de s'antic Regne de Mallorques, ara Comunitat de ses Illes Balears.